

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію

Ковальчук Ірини Станіславівни

«ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»,

подану на здобуття ступеня

доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми дисертації. Підготовка висококваліфікованих спеціалістів у галузі фармації у закладах фахової передвищої освіти достатньо складний багаторівневий процес, під час якого відбувається формування необхідних компетентностей, які дозволять у подальшому здобути бажану професію. Актуальність проблеми дослідження пов'язана також з реформуванням освітньої системи України в напрямку інтеграції в ЄС, значним прогресом світової фармацевтичної та медичної галузей, можливості яких збільшуються також за рахунок паралельного розвитку інших суміжних галузей, зокрема хімії.

Темпи інноваційного розвитку суспільства, впровадження новітніх технологій у науку та навчання дозволяють також удосконалювати та модернізувати педагогічні прийоми під час формування необхідних загальних та спеціальних компетентностей, що, в свою чергу, дозволяє підготувати фахівців фармації високого рівня професійної компетентності, які здатні до швидкого та якісного навчання, освоєння нових технологій, швидкої адаптації у різних життєвих ситуаціях тощо.

Дисертантом опрацьовано низку наукових досліджень, що всебічно розглядають актуальну проблему формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації. На наш погляд, важливим також є розв'язання суперечностей між потребами сучасного суспільства у висококваліфікованих

фахівцях фармацевтичного напрямку та недостатнім рівнем їх підготовки у традиційній системі фахової фармацевтичної освіти. Окреслені проблематики та їх всебічне вивчення дозволяють у подальшому оперувати педагогічними умовами формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації, які мають стати конкурентноспроможними фахівцями на ринку праці.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана в межах науково-дослідної теми «Професійна підготовка майбутніх фахівців в умовах ступеневої освіти» кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління Житомирського державного університету імені Івана Франка (державний реєстраційний номер 0110U002274). Тему дисертації затверджено вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 9 від 25.10.2019 р.).

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в експериментальній апробації професійно орієнтованої технології впровадження авторської моделі формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій у закладах фахової передвищої освіти; у дослідно-експериментальній перевірці стану сформованості професійної компетентності; розробці та практичній реалізації програми професійно орієнтованого курсу «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації», який може бути використаний у процесі вдосконалення навчальних планів та робочих програм професійної підготовки фахівців фармацевтичного сектору.

Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів. Дисертаційна робота викладена логічно, ґрунтовно, окреслює методологію наукових підходів до розв'язання поставлених завдань. Дисертант використала педагогічний експеримент, який дозволив чітко виокремити наявні суперечності, що потребують розв'язання, та визначити основні напрями дослідження в дослідницькій роботі. Результати дослідження належним чином апробовані у зарубіжних та вітчизняних публікаціях. Заслужує схвалення

коректність визначення мети, об'єкта, предмета дослідження. Погоджуємось із окресленими завданнями дисертаційної роботи. Таким чином, аналіз основних позицій дисертації дозволяє скласти загальне позитивне уявлення про науковий апарат роботи, теоретичні засади та визначає її наукову цінність. Наукова новизна отриманих результатів визначається обраною темою дослідження, його теоретичною та практичною значущістю з огляду на актуальність обраного напрямку. Так у роботі вперше розроблено структурну модель формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації у процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій та поетапну професійно-орієнтовану технологію її реалізації; визначено структурні компоненти професійної компетентності, критерії, показники та рівні її сформованості; виокремлено та обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх фахівців фармації відповідно до розробленої моделі; удосконалено зміст, форми, методи, засоби формування професійної компетентності в процесі вивчення хімічних дисциплін, визначено їх роль у процесі підготовки фахівця фармації та особливості їх вивчення у закладах фахової передвищої освіти; уточнено сутність понять «професійна компетентність фахівця фармації», «засіб», «інновація», «педагогічна інновація», «педагогічна технологія», «інноваційна технологія»; подальшого розвитку набули уявлення про ефективні інноваційні технології, форми, методи та засоби підготовки майбутнього фахівця фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін.

Позитивним моментом роботи також є те, що для постановки експерименту використано навчальну базу не тільки Житомирського базового фармацевтичного фахового коледжу Житомирської обласної ради, але й Фахового коледжу Національного фармацевтичного університету, Фахового коледжу КЗВО «Рівненська медична академія», Вінницького медичного фахового коледжу ім. акад. Д. К. Заболотного та Кіровоградського медичного коледжу ім. Є. Й. Мухіна; у яких, в подальшому, впроваджено результати дисертаційної роботи.

Основні публікації, що стосуються змісту дисертації. Результати дослідження висвітлено у 26 публікаціях, 20 з яких – одноосібні; 1 стаття у Scopus, 6 статей – у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному періодичному виданні, 2 навчальні та 2 навчально-методичні посібники, 14 публікацій у матеріалах конференцій та збірниках наукових праць.

Дисертаційна робота не містить текстових запозичень, а використані цитати оформлені відповідно з покликаннями на першоджерела. Поршень академічної доброчесності не виявлено.

Дисертаційна робота є науково обґрунтованою та завершеною працею автора.

Проте маємо такі зауваження:

1. За результатами формувального експерименту в експериментальних групах рівень сформованості професійної компетентності значно підвищився (табл. 3.14), за наведеними показниками рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців фармації експериментальної групи на констатувальному та підсумковому етапах експерименту. Найбільший приріст показників високого та достатнього рівнів зазначений за мотиваційно-ціннісним та оцінно-рефлексивним критеріями. При цьому показник мотиваційно-ціннісного критерію за достатнім рівнем зріс на 8,9 %, а високого – на 16,7 %. Важливим була б конкретизація в роботі основних засобів і способів формування настільки високого рівня мотивації та аналіз їх ефективності.

2. Сучасні умови реалізації освітнього процесу надзвичайно складні, оскільки здобуття освіти відбувається в змішаному, традиційному або дистанційному форматі з дотриманням безпекових умов, що надзвичайно складно для хімічних навчальних дисциплін, які передбачають знайомство з речовинами, проведення різноманітних хімічних реакції, спостереження за реальними об'єктами хімічних процесів. Дисертантка має публікації щодо дистанційного формату вивчення хімічних дисциплін, тому опис власного

досвіду реалізації хімічної, а зокрема експериментальної, підготовки в дистанційному форматі значно посилив би практичне значення отриманих результатів.

Однак, дані зауваження мають дискусійний характер та ніяк не знижують практичної цінності дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації вимогам, що передбачені пунктами 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії. Представлена до захисту дисертація «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців фармації в процесі вивчення хімічних дисциплін засобами інноваційних технологій» є завершеним науковим доробком. Враховуючи актуальність роботи, поставлену мету та завдання, використану методологію досліджень, практичну значущість одержаних результатів та сформульовані логічні висновки роботи, вважаємо, що представлена на рецензію робота є завершеною самостійною науковою працею, яка відповідає вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 р. №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та може бути рекомендована до захисту в разовій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), а її авторка Ковальчук Ірина Станіславівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта.

Рецензент:

кандидат хімічних наук, доцент,
доцент кафедри хімії
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Олександр КАМІНСЬКИЙ

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів Житомирського
державного університету
імені Івана ФРАНКА

